

Årsrapport 2011 fra NKS´ Faggruppe for kjemiens historie

Av faggruppeleder Bjørn Pedersen, Kjemisk institutt, UiO

Faggruppen arbeider for å øke kjennskapet til kjemiens historie i Norge og er et bindeledd til tilsvarende grupper i andre land. Informasjon om faggruppen blir gitt på gruppens hjemmeside. Årsmøtet var det eneste fellesmøte faggruppen arrangerte i 2011. Antall medlemmer av faggruppen er i løpet av året øket med 23 % (fra 66 til 81).

Styret har i 2011 bestått av: Bjørn Pedersen (leder), Ragnar Bye (nestleder), Annette Lykknes (sekretær) og Rolf Manne (styremedlem). Vararepresentant er Vivi Ringnes. Valgkomitéen har bestått av Arvid Mostad og Lars Skattebøl. Annette og Ragnar ble gjenvalgt med akklamasjon på årsmøtet for en ny 2-årsperiode fra 1/1 -12 til 31/12-13.

Annette, Bjørn og Ragnar deltok i den 8th International Conference on the History of Chemistry (8th ICHC) i Rostock 14-16.9. Bjørn holdt et foredrag: *When Lavoisier came to Kongsberg*. Annette deltok i møtet i arbeidsgruppen (WP) for kjemiens historie i EuCheMS, og hun ble valgt som nestleder i arbeidsgruppen. Arbeidsgruppen har bestemt at det 9. ICHC vil bli holdt i Uppsala i august 2013.

Faggruppen for kjemiens historie hadde ansvaret for en halvdagsseksjon fra klokken 14 til 17 onsdag 28.9 på det 19. Landsmøte i kjemi. Vi disponerte Rom 6 i Hall A1 på Norges Varemesse i Lillestrøm. Tema var: *Kjemihistorie i Norge fra andre halvdel av det tyvende århundre*. Fra 15 til 20 deltagere i landsmøtet møtte til vår seksjon.

Det var fire halvtimes foredrag og kaffepause etter 2. foredrag. Årsmøtet i faggruppen ble holdt etter kaffepausen og før 3. foredrag. Lederen for faggruppen åpnet årsmøtet og leste årsrapporten for 2010 som ble akseptert uten kommentarer og med akklamasjon. Foredragene var:

- Edgeir Benum: *Furbergs bidrag til strukturen av DNA*. Benum er professor emeritus i historie ved UiO. Han drøftet Sven Furbergs bidrag til strukturen av DNA som ble offentliggjort i 1953.
- Truls Grønneberg: *Skolelaboratoriet for kjemi UiO 30 år*. Truls oppsummerte arbeidet ved Skolelaboratoriet kjemi ved Kjemisk institutt UiO fra det ble grunnlagt av Einar Wang Lund i 1973. Truls overtok etter

Einar i 1980 og blir pensjonist sommeren 2012. Arbeidet er endret fra Einars tid og er nå konsentrert om å gi etterutdanningskurs for kjemilærere.

- Brit Skaugrud: *Ble nye navn på H, N og O i 1950-årene en suksess?*
Brit viste at det tok lang tid fra navnene vannstoff, kvelstoff og surstoff til hydrogen, nitrogen og oksygen, som foreslått i 1950-årene, slo igjennom i en dagsavis som Aftenposten. Surstoff lever videre i medisinske kretser.
- Bjørn Pedersen: *Da NMR kom til Norge.*
Det første NMR-spektrometeret i Norge kom i drift på Sentralinstitutt for industriell forskning (SI nå Sintef) på Blindern høsten 1960. Det opererte på 60 MHz og kunne brukes til både væsker og faste stoffer og var tilgjengelig for alle i Norge. Bruken ble helt forskjellig fra hva forskningsrådet (NTNF) hadde tenkt seg i 1957. Aktiviteten var høy i 1960-årene med oppdrag og hovedoppgaver, men ble mindre da kravet til ekstern finansiering økte, og det ikke var økonomi til å følge den raske utviklingen av NMR-utstyret.

Truls og Brits foredrag er publisert i tidsskriftet Naturfag 1/2011.

Regnskap 2011:

Saldo per 31.12.10:		37.338,94 kr.
	Inn på konto	Ut av konto
Innbetaling NKS*	6.200,00 kr	
Fra Landsmøtet i kjemi	10.197,00 kr	
Renter:	44,92 kr	
Reisestøtte Annette Årsmøte 2011:		2.750,00 kr
Reisestøtte 8th ICHC Rostock Bjørn:		1.100,00 kr
Sum	16.441,92 kr	3850,00 kr
Saldo per 31.12.11:		49.930,86 kr.

*Innbetalingen fra NKS kom først 2.1-12, men er tatt med i regnskapet for 2011.

